

*Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury
W ramach programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2014*

Raport z diagnozy potrzeb społeczności lokalnej

w ramach projektu

„Mój pomysł na coolturę+ Inicjatywy oddolne”

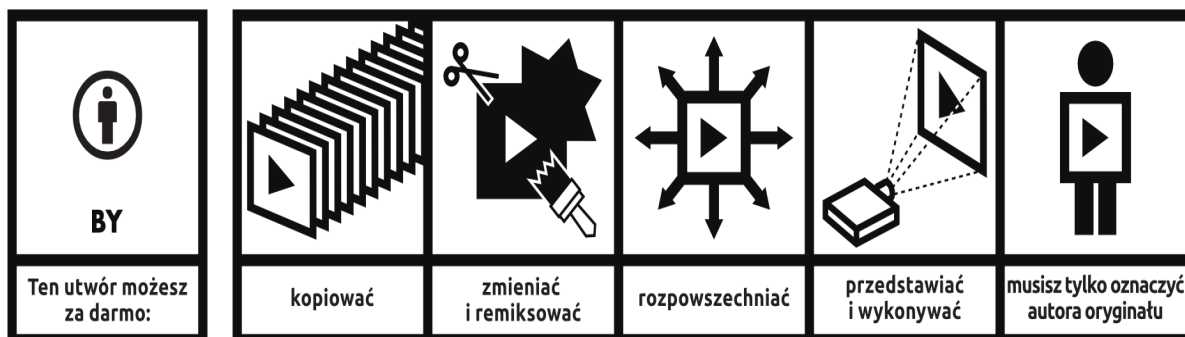
Centrum Kultury „Browar B.”

Włocławek 30 czerwca 2014r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	4
2. Działalność Centrum Kultury „Browar B” we Włocławku.....	5
3. Potrzeby, oczekiwania i możliwości kulturotwórcze mieszkańców Włocławka.....	11
3.1. Jak i dlaczego mieszkańcy Włocławka korzystają z oferty Centrum Kultury „Browar B.”?.....	15
3.2. Jakie są potrzeby, możliwości i oczekiwania społeczności lokalnej w zakresie rozwoju kultury?.....	18
4. Nowa formuła funkcjonowania Centrum Kultury "Browar B" we Włocławku	21
4.1 Jakie grupy społeczne powinny być szczególnie objęte wsparciem przez Centrum w postaci oferty im deklarowanej?.....	21
4.2 Które dzielnice we Włocławku są postrzegane przez społeczność Włocławka, jako nieprzyjazne dla rozwoju kultury tzn. zaniedbane kulturowo?.....	23
5. Podsumowanie	25

Zezwala się na korzystanie z Raportu Centrum Kultury „browar B.” projekt „Uj pomysł na coolturę+ Inicjatywy oddolne” finansowany przez Narodowe Centrum Kultury, w ramach Programu Dom Kultury+Inicjatywy Lokalne 2014 r., na warunkach licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 (CC-BY), dostępnej pod adresem <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/> lub innej wersji językowej tej licencji lub którejkolwiek poniższej wersji tej licencji, opublikowanej przez organizacji Creative Common

Uznanie autorstwa 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa. Jest to licencja gwarantująca najszersze swobody licencjodawcy. <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>

Niniejszy Raport powstał w ramach projektu realizowanego przez Centrum Kultury „Browar B.” „Mój pomysł na coolturę+ Inicjatywy oddolne”, współfinansowanego przez Narodowe Centrum Kultury w ramach Programu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne 2014 r. Celem projektu jest określenie nowej formuły funkcjonowania Centrum Kultury "Browar B" we Włocławku, jako instytucji kreującej swoją działalność w oparciu o dialog ze społecznością lokalną.

Niniejszy Raport jest podsumowaniem diagnozy, która stanowi pierwszy etap projektu. Wyniki diagnozy będą podstawą do przeprowadzenia kolejnej części projektu, jakim będzie ogłoszenie konkursu na inicjatywy oddolne mieszkańców Włocławka. Ważne jest to, żeby odpowiadały one na potrzeby włocławian i wykorzystywały zasoby Centrum Kultury oraz społeczności, w której działamy. Wspólnie z pomysłodawcami będziemy realizować ich projekty w drugiej połowie 2014 roku.

Wierzymy w to, że projekt pomoże nam budować kapitał społeczny, na którym będziemy bazować w przyszłości tworząc ofertę, która będzie lepiej odpowiadać na potrzeby lokalnej społeczności, z którą będziemy współpracować. Chcemy stać się ważnym partnerem wszelkich podejmowanych działań kulturalnych w mieście. Bardzo ważnym skutkiem diagnozy będzie pierwsza we Włocławku próba partycypacji społecznej w działaniach instytucji kultury. Myślimy, że będzie to prapoczątek podobnych inicjatyw CK „Browar B.” w przyszłości. Projekt ten wpisuje się nie tylko w nową formułę funkcjonowania instytucji, ale wpisze się także w rewitalizację społeczną zaniedbanej kulturowo części miasta, w której jest siedziba naszej instytucji.

Mamy także nadzieję, że nasz Raport będzie przydatny innym instytucjom i domom kultury, które swój rozwój planują w oparciu o oczekiwania społeczne.

Zespół projektowy

Agnieszka Łuczak

Maryla Krukowicz

Aleksandra Kęsicka

Maja Kochal

dr Lena Tkaczyk

Marta Nowakowska

1. WPROWADZENIE

Centrum Kultury „Browar B.” realizuje projekt „**Mój pomysł na coolturę + Inicjatywy oddolne**” w ramach programu „Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2014”, ze środków pozostających w dyspozycji Dyrektora Narodowego Centrum Kultury oraz środków własnych.

Celem działań podejmowanych w ramach **Programu Dom Kultury+** jest poszerzenie dostępu do kultury, stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi współpracy, komunikacji, pobudzenie aktywności obywatelskiej w przestrzeni kultury, wykreowanie warunków sprzyjających nowoczesnej edukacji kulturalnej i artystycznej. Program ma służyć tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego, przy wykorzystaniu zasobów, którymi dysponują domy kultury oraz budowanie lokalnych koalicji na rzecz kultury w kontekście współpracy międzyinstytucjonalnej. Dzięki temu projektowi staliśmy się częścią ogólnopolskiej sieci instytucji kultury wpisanej do bazy Dom Kultury+, co w przyszłości ułatwi nam współpracę z innymi instytucjami, poszerzy naszą ofertę oraz pomoże wypromować CK „Browar B.” na terenie województwa i kraju. Jesteśmy jednym z nielicznych domów kultury w kujawsko-pomorskim, które uczestniczą w tym projekcie (dziewięć instytucji w województwie).

Pierwszy etap projektu rozpoczął się 28 kwietnia a zakończy 31 lipca tego roku. W pierwszej jego części przeprowadzono wywiady i badania ankietowe, na podstawie, których zostały zdiagnozowane potrzeby, możliwości i oczekiwania lokalnej społeczności Włocławka, w kontekście oferty działań Centrum Kultury „Browar B.”. Ich wyniki stanowiły podstawę do określenia ram Konkursu na kulturotwórcze inicjatywy oddolne mieszkańców Włocławka: „Mój pomysł na coolturę+”, który został ogłoszony w czerwcu 2014r. W drugim etapie projektu przewidzianej do realizacji w okresie wrzesień – listopad 2014r. zostaną zrealizowane wybrane w Konkursie inicjatywy.

2. DZIAŁALNOŚĆ CENTRUM KULTURY „BROWAR B” WE WŁOCŁAWKU

Centrum Kultury „Browar B.” powstało we wrześniu 2013r. w wyniku połączenia dwóch samorządowych instytucji kultury: Włocławskiego Centrum Kultury i Włocławskiego Ośrodka Edukacji i Promocji Kultury. W ramach instytucji działają także Kluby: Klub „Zazamcze”, Klub „Stara Remiza” i Klub „Łęg”.

Nowa instytucja stała się spadkobierczynią dorobku obu połączonych firm. Statutowym zadaniem CKBB jest rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczności lokalnej poprzez tworzenie, upowszechnianie, organizowanie oraz promowanie aktywnego i kreatywnego uczestnictwa w kulturze oraz działalności artystycznej i kulturalnej. Centrum organizuje imprezy artystyczne, upowszechniające różne dziedziny sztuki (przeeglądy, festiwale, konkursy, koncerty, wystawy, imprezy plenerowe) o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Prowadzi działalność w zakresie edukacji kulturalnej, amatorskiej twórczości artystycznej, a także działalność wystawienniczą. Tworzy warunki dla rozwoju rękodzieła artystycznego i szeroko pojętej kultury ludowej. Wiele podejmowanych działań wynika z inicjatywy później ich uczestników: rodziców, młodzieży, dzieci, seniorów, artystów. Centrum zmierza do angażowania w życie kulturalne jak największej i jak najbardziej zróżnicowanej grupy odbiorców.

Pierwsza z instytucji, która weszła w skład nowego Centrum Kultury: Włocławskie Centrum Kultury organizowało imprezy głównie o charakterze lokalnym, a jego działalność koncentrowała się na prowadzeniu zajęć kulturalno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym całych rodzin oraz seniorów. Jedną z takich inicjatyw są warsztaty dla rodzin, których pomysł zrodził się wśród rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia artystyczne. Na spotkaniach, rodziny uczą się i wspólnie wykonują np. biżuterię z materiałów z recyklingu. Z inicjatywy rodziców i młodzieży tańczącej we włocławskich klubach, do Włocławskiego Centrum Kultury od ubiegłego roku przyjeżdżają także instruktorzy poznańskiego Teatru Tańca.

Centrum współpracuje na stałe ze Stowarzyszeniami, Klubami i innymi grupami formalnymi i nieformalnymi. Najaktywniejszymi są: Stowarzyszenie „Teatr Nasz” i grupa nieformalna: PureArt. Owocem tej współpracy jest wspólna organizacja z „Teatrem Nasz” międzynarodowego Festiwalu Sztuki Ulicy „Brukarnia”. Pierwsza edycja festiwalu odbyła się

w 2003r. Głównym założeniem imprezy jest wyjście ze sztuką na ulice- do ludzi, często przypadkowych przechodniów (więcej informacji na: promocjewloclawskie.pl/miasto-wloclawek/festiwal-sztuki-ulicznej-brukarnia-2013-we-wloclawku). Grupa PureArt zajmuje się „wyławianiem” wrocławskich talentów (głównie zespołów muzycznych) i opieką nad nimi. Centrum udziela sprzętu i miejsca na potrzeby prób, organizuje prezentacje zespołów. Jedną z nich jest Regionalny Przegląd Zespołów Muzycznych „Struna”. Impreza ma zasięg regionalny (Kujawy i Ziemia Dobrzyńska) jest organizowana od 1996r. Do udziału zapraszane są zespoły grające szeroko rozumianą muzykę rockową. Celem imprezy jest promocja nowo powstałych zespołów i konfrontacja już istniejących. Dla najlepszych przewidziane są sesje nagraniowe w studiu nagrań i udział w warsztatach (więcej na: wok.wloclawek.pl/konkurs-przeglady/struna).

Centrum jest także organizatorem cyklicznych, wieloletnich imprez o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim. Jedną z nich jest Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego, który został zorganizowany w naszym mieście z inicjatywy uczestników zajęć tanecznych i ich rodziców. Jest on okazją dla dzieci i młodzieży skupionej w sekcjach tanecznych CKBB do zaprezentowania się w swoim rodzinnym mieście na dużej scenie mieszkańcom miasta. Centrum organizuje także cykl koncertów pod nazwą „W hołdzie Ikonom Rocka”. Koncerty realizowane są na wniosek członków wrocławskich, amatorskich zespołów muzycznych. W 2014r. odbędzie się jego trzecia edycja (więcej na: promocjewloclawskie.pl/miasto-wloclawek/koncert-w-holdzie-ikonom-rocka-we-wloclawku)

Centrum prowadzi działania kulturalne mające na celu integrację społeczności lokalnej. Świętem o wieloletniej tradycji są czerwcowe Dni Włocławka, które mają formę festynu rodzinnego. Podobny cel ma organizowany na wrocławskich bulwarach „Bulwar sztuki”, w ramach, którego przez całe wakacje organizowane są zajęcia artystyczne dla mieszkańców miasta. Zajęcia, wystawy, pokazy prowadzone są głównie przez amatorów-artystów plastyków, muzyków, artystów ludowych i poetów. W ramach „Bulwaru sztuki” funkcjonuje „Otwarta scena”, na której prezentują się: nieformalne grupy, prywatne osoby, kluby, stowarzyszenia, w różnych formach artystycznych.

Przedsięwzięciem, angażującym do współpracy wolontariuszy jest „grająca” we Włocławku dzięki działaniom Centrum Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.

Przedsięwzięcia podejmowane przez Centrum zmagają także do angażowania młodzieży w działania kulturalne. W zeszłym roku odbyła się I edycja Konkursu adresowanego do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej na pomysł i realizację zajęć dla tej grupy

wiekowej, zorganizowanych przez autora we współpracy i częściowo finansowanych przez CKBB. Zwycięski pomysł jest do dziś realizowany. Są to zajęcia dla młodzieży, które polegają na połączeniu tańca ze sztuką walki - Capoeira.

Drugą z instytucji, która weszła w skład Centrum Kultury "Browar B." jest Włocławski Ośrodek Edukacji i Promocji Kultury. Był on od lat organizatorem imprez prezentujących m.in. dorobek amatorskiego ruchu artystycznego. Nadal spotykają się na nich twórcy i zespoły, dla których jest ważnym miejscem prezentacji. Dla wielu takie imprezy są najważniejszym, twórczym doświadczeniem, możliwością promocji i okazją do wymiany doświadczeń. W ciągu roku w organizowanych imprezach bierze udział ponad 1500 wykonawców. Z tych, które mają swoje źródło w inicjatywach oddolnych i/lub angażują społeczność lokalną do ich współtworzenia warto wymienić przynajmniej kilka:

Jedną z takich imprez są „Włocławskie Inspiracje Artystyczne”. Są one organizowane we Włocławku od dwudziestu lat i umożliwiają prezentację dorobku artystycznego amatorskich twórców i zespołów artystycznych z Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Jest to promocja najlepszych z nich i mobilizacja do aktywnej i twórczej pracy artystycznej amatorów. Impreza jest szczególnie ważna dla prezentacji zespołów ludowych z małych miejscowości. „Inspiracje” cieszą się dużym zainteresowaniem publiczności. Każdy koncert ogląda przeciętnie 250 widzów (wok.wloclawek.pl/konkursy, kulturalny.wloclawek.pl).

Ważną imprezą organizowaną niegdyś przez WOEiPK a obecnie przez Centrum Kultury „Browar B.” jest Finał Turnieju Poezji Śpiewanej Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, którego jesteśmy organizatorem i gospodarzem od ponad dwudziestu lat. Finałowi, poza koncertami zaproszonych gości towarzyszy część warsztatowa, skierowana do młodych amatorów poezji. W imprezę włączani są także studenci, którzy m.in. redagowali festiwalową gazetkę- „Kontakt”. Finał pełni rolę edukacyjną i kulturotwórczą dla włocławian, którzy mają sposobność obcowania z literaturą i muzyką. Z koncertów konkursowych prowadzona jest także transmisja „na żywo” przez włocławski portal internetowy a koncert galowy retransmitowany był kilkakrotnie przez lokalną telewizję Kujawy docierając w ten sposób do szerszej publiczności (<http://www.wek.pl> <http://www.galeria.wloclawek.com>, www.dailymotion.com). W dotychczasowych Finałach wzięło udział ponad 1000 wykonawców z całej Polski, odbyło się 79 koncertów i imprez towarzyszących. W koncertach konkursowych wzięło udział 52 solistów i blisko stu akompaniatorów. Finały obejrzało dotychczas ponad 18000 widzów.

WOEiPK, a obecnie CK „Browar B.” organizuje także przegląd “MÓJ ŚWIAT – MOJE ŻYCIE”, który powstał z inicjatywy środowisk wykluczonych społecznie i ma charakter imprezy integracyjnej. Obejmuje swym zasięgiem Kujawy i Ziemię Dobrzyńską. Wykonawcami są mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej, osoby niepełnosprawne, upośledzone. Dla większości z tych osób przegląd ten jest nieliczną, a często nawet jedyną możliwością zaprezentowania się szerszej publiczności, możliwością twórczej ekspresji, formą skutecznej terapii i rehabilitacji, ale również próbą wyrażenia siebie (www.radiopik.pl/2).

W ramach Centrum Kultury „Browar B” prowadzą swoją działalność Kluby: „Stara Remiza”, „Łęg” i Zazamcze”. Są one usytuowane na różnych osiedlach Włocławka i spełniają funkcję organizatorów/animatorów kulturalno-edukacyjnych, spełniających potrzeby konkretnych odbiorców głównie mieszkańców osiedli, na których funkcjonują.

Klub „Stara Remiza” jest usytuowany w najstarszej części Włocławka, w dzielnicy wymagającej rewitalizacji społecznej. Dodatkowo, dysponuje warunkami, które predestynują go do pełnienia ważnej funkcji kulturalno edukacyjnej, gdyż mieści się w zabytkowym i historycznym obiekcie. W 2012 r. został on gruntownie wyremontowany dzięki funduszom unijnym, w ramach projektu: „Przebudowa budynku Stara Remiza przy ul. Żabiej 8 na potrzeby kulturalno społeczne”. W Starej Remizie odbywają się głównie edukacyjne zajęcia taneczne i plastyczne, funkcjonują tu także liczne Kluby, organizowane są imprezy dla wąskiego grona odbiorców. Kluby, które powstały z inicjatywy ich członków w „Starej Remizie” znalazły miejsce swoich spotkań i organizują swoje turnieje. Działają tu: Klub Gier Fabularnych i Strategicznych Fantasy i SF - "Fenix", Klub brydżowy "Zgrana Karta", Klub szachowy "Włocławski Klub Szachowy 1938" i Klub Seniora „Stokrotka”. Organizują one m.in. Szachowe Mistrzostwa Miasta i Mistrzostwa Włocławka w szachach szybkich P 10'+5" a także Ogólnopolskie Turnieje Gier Fabularnych i Strategicznych Fantasy i SF m.in. Magic: the Gathering - Theros Game Day i Warhammer . W Remizie organizowane są wystawy i imprezy kulturalne. Na „Sali Zebrań” odbywają się kameralne koncerty, uroczystości klubowe, grup artystycznych, klubów seniora, wernisaże i wystawy malarstwa, grafiki i fotografii, promocje książek i wieczory autorskie z ludźmi kultury i sztuki. Od 2012 r. organizowany jest „Deser z kulturą”. Jest to cykliczna impreza, o charakterze artystycznym, edukacyjnym, rozrywkowym; przybliżająca historię, obyczajowość i sztukę różnych krajów, regionów Polski, mniejszości etnicznych. Dotychczas odbyło się kilkanaście imprez z tego cyklu.

Stałym przedsięwzięciem jest także organizacja wystaw z cyklu „Amatorska przestrzeń wystawowa” (obecnie „Galeria pod wieżą”). Wystawy prezentują prace artystyczne: fotograficzne i plastyczne najczęściej debiutującej młodzieży (najmłodsza artystka miała 16 lat) wystawy pokonkursowe i powarsztatowe. Rocznie w bieżącej działalności klubu i organizowanych imprezach kulturalnych uczestniczy ponad sześć tysięcy osób.

Działania podejmowane przez osiedlowy klub „Łęg” są odpowiedzią na potrzeby środowiska, w którym funkcjonuje. Są to obrzeża miasta, z których trudno dojechać na zajęcia i imprezy kulturalno-edukacyjne organizowane we Włocławku. Jest to także uboga część miasta, z silnie zintegrowaną społecznością. Wiele inicjatyw, takich jak działania codzienne świetlicy, w której dzieci i młodzież mogą odrobić lekcje i uczestniczyć w zajęciach kulturalno-edukacyjnych, a także funkcjonujące tam grupy taneczne oraz tematyka organizowanych warsztatów wynikają w dużej mierze z inicjatywy i potrzeb mieszkańców osiedla. Klub organizuje dla nich i wspólnie z nimi niemal wszystkie imprezy znajdujące się w kalendarzu: obchody Dni Babci i Dziadka, Wigilię, bale karnawałowe, Dzień Dziecka itp. Dużym zainteresowaniem cieszą się konkursy, zwłaszcza konkurs z kilkuletnią tradycją pn. „Święto żuru kujawskiego”. Ma on charakter festynu rodzinnego, któremu towarzyszą występy artystyczne grup dziecięcych, młodzieżowych oraz seniorskich.

Ostatni z osiedlowych Klubów „Zazamcze” do września ub.r. pełnił rolę Centralnego Ośrodka Kultury we Włocławku i kontynuuje działania dawnego Włocławskiego Centrum Kultury, choć jego działanie obecnie koncentruje się na potrzebach osiedla, na którym funkcjonuje.

Centrum Kultury „Browar B.”, jako nowa instytucja ma przed sobą nowe zadanie: połączenia wszystkich aktywności dotychczas funkcjonujących instytucji i stworzenia miejsca integracji społecznej, którego celem będzie aktywność kulturalna i rewitalizacja społeczna zdegradowanych dzielnic miasta- głównie centrum, w którym obecnie funkcjonuje (od maja b.r.). Dzięki przeprowadzeniu inwestycji finansowanej z Regionalnego Programu Operacyjnego, Centrum Kultury "Browar B" zyskała nowa siedzibę. Dzięki projektowi: „Centrum Kultury Browar B - adaptacja do nowych funkcji społeczno – gospodarczych obiektów przemysłowych we Włocławku ul. Bechiego – Łęgska” wykonano kompleksowe prace remontowo konserwatorskie zachowanych zabytkowych budynków przemysłowych zespołu Browaru. Istniejąca infrastruktura została adaptowana do nowych funkcji

społecznych, kulturalnych, edukacyjnych oraz gospodarczych. Utworzenie nowej instytucji i usytuowanie jej w określonym miejscu nie jest przypadkowe. Umieszczenie jej w centrum miasta, w zdegradowanej społecznie dzielnicy sprawia, że będzie ona pełniła dodatkowo potrzebne funkcje społeczne będąc alternatywą dla niepożądanych społecznie zachowań. Infrastruktura, jej przeznaczenie zostały tak zaprojektowane, aby służyły integracji jak największej liczbie środowisk i rozwijały różnorodne aktywności kulturalno- edukacyjne. Jest ona przystosowana do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a zarazem wyposażona w miejsca kameralne „, undergroundowe” - wymarzone dla ludzi młodych i kreatywnych. Jest to idealny moment, aby przy udziale społeczności lokalnej i wspólnie z nią zaprojektować ofertę działań Centrum dopasowaną do oczekiwań jej odbiorców, uwzględniając możliwości i potrzeby wszystkich środowisk, zwłaszcza tych wykluczonych i nieaktywnych w życiu kulturalnym miasta. Obecnie jesteśmy w trakcie zagospodarowywania obiektu, w którym funkcjonować będą:

- Galeria Sztuki wraz z salą rysunku i plastyki.

Galeria to miejsce prezentujące nowatorskie pomysły i generujące różnorodne propozycje udziału i odbioru współczesnej sztuki. W Sali rysunku można rozwijać swoje plastyczne zainteresowania niezależnie od wieku.

- „Moja piwnica”

Miejsce, w którym młodzież pod opieką animatorów realizuje swoje zainteresowania. Pomieszczenia "Mojej piwnicy" będą także swoistym „przystankiem” dla projektu „pedagog uliczny” ukierunkowanego na młode osoby ze Starego Miasta, jako narzędzia monitorującego i wspomagającego rodzinę w spędzaniu wolnego czasu. „Moja Piwnica” jest częścią programu rewitalizacji społecznej „Śródmieście”.

- Sala kształcenia językowego i komputerowego.

„Browar B.” ma stać się miejscem współpracy z sąsiadującymi szkołami, w którym realizowany będzie szereg przedsięwzięć w czasie pozalekcyjnym, stanowiących uzupełnienie i poszerzenie standardowej szkolnej oferty edukacyjnej.

- Sala prezentacji z pogranicza teatru, w której realizowany będzie projekt „Sala 6- ciu prób”. To oferta Miasta skierowana do instytucji, organizacji pozarządowych i pożytku publicznego, stowarzyszeń i grup nieformalnych -do prezentacji i zainteresowania swoją działalnością mieszkańców Włocławka.

- Sala zajęciowa z muzyki i tańca.

Sala przeznaczona do prowadzenia zajęć nauki tańca oraz nauki śpiewu. Sala przeznaczona także dla sztandarowego zespołu Włocławka –Zespołu Pieśni i Tańca „Kujawy”.

- Podwórze spotkań interaktywnych

Teren przeznaczony do imprez o charakterze plenerowym, które wpłyną na integrację miejscowego środowiska, szczególnie na płaszczyźnie wielopokoleniowej.

Oddanie do użytku nowego obiektu na potrzeby Centrum Kultury „Browar B.” jest idealnym momentem do poszukiwania nowej formuły jego funkcjonowania. Pojawiły się sprzyjające okoliczności, aby przy udziale społeczności lokalnej i wspólnie z nią zaprojektować ofertę działań Centrum dopasowaną do oczekiwań jej odbiorców, uwzględniającą możliwości i potrzeby wszystkich środowisk, zwłaszcza tych wykluczonych i nieaktywnych w życiu kulturalnym miasta.

3. POTRZEBY, OCZEKIWANIA I MOŻLIWOŚCI KULTUROTWÓRCZE MIESZKAŃCÓW WŁOCŁAWKA

Siedziba Centrum Kultury „Browar B.” jest zlokalizowana w dzielnicy Śródmieście należącej do najbardziej zdegradowanych obszarów miasta Włocławka, zarówno w aspekcie społecznym, gospodarczym, jak i przestrzennym.

Śródmieście charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia, wysokim odsetkiem osób korzystających z pomocy społecznej, niewielką liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą, a także wysokim poziomem przestępczości. Oprócz wymienionych problemów społecznych i gospodarczych, występują też problemy przestrzenne i infrastrukturalne. Blisko 29% osób mieszkańców tej dzielnicy korzysta z pomocy społecznej. Główną przyczyną tego zjawiska jest ubóstwo. Jest ono spowodowane najczęściej bezrobociem, alkoholizmem oraz brakiem umiejętności radzenia sobie w najprostszych nawet sytuacjach życia codziennego. Sytuacja ta prowadzi do tego, że dzieci wywodzące się z tego typu środowisk są zaniedbywane, w przyszłości mogą być zagrożone wykluczeniem społecznym. Aby zapobiec temu zjawisku konieczne jest stworzenie oferty kulturalnej, która pozwoli w sposób interesujący zagospodarować ich wolny czas. Warto zauważyć, że znaczny procent

mieszkańców opisywanej dzielnicy stanowią osoby niepełnosprawne. Jest to grupa wymagająca szczególnego wsparcia dla czynnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Biorąc pod uwagę opisywane uwarunkowania sformułowano następujący problem główny:

Jaką formułę funkcjonowania powinno przyjąć Centrum Kultury „Browar B” w nowej siedzibie i strukturze organizacyjnej?

W poszukiwaniu odpowiedzi na tak postawione pytanie pomocne okazały się następująco sformułowane problemy szczegółowe:

- 1) Jak i dlaczego mieszkańcy Włocławka, zwłaszcza dzielnicy Śródmieście, w której znajduje się nowa siedziba Centrum korzystają z oferty Centrum Kultury „Browar B.”?
- 2) Które przedsięwzięcia kulturalne organizowane przez Centrum są uznawane przez mieszkańców za najciekawsze?
- 3) Jakie są potrzeby, możliwości i oczekiwania społeczności lokalnej w zakresie uczestnictwa w kulturze?
- 4) Które dzielnice we Włocławku są postrzegane przez społeczność Włocławka, jako nieprzyjazne dla rozwoju kultury(zaniedbane kulturowo)?
- 5) Jakie grupy społeczne powinny być szczególnie objęte wsparciem przez Centrum · w postaci oferty im deklarowanej?

Aby uzyskać odpowiedzi na postawione pytania podjęto badania społeczności lokalnej, których celem jest określenie nowej formuły funkcjonowania Centrum Kultury "Browar B." we Włocławku, jako instytucji kreującej swoją działalność w oparciu o partycypację ze społecznością lokalną.

Przed przystąpieniem do planowania i realizacji badań właściwych przeprowadzono spotkanie grupy projektowej, w której skład weszły: Agnieszka Łuczak- specjalista ds. pozyskiwania środków zewnętrznych- odpowiedzialna merytorycznie za wykonanie zadania, koordynator zadania., Maryla Krukowicz- kierownik Klubu "Zazamcze" CKBB – odpowiedzialna w zakresie logistycznej obsługi zadania, Aleksandra Kęsicka- instruktor ds. organizacji - odpowiedzialna za obsługę administracyjną zadania i Maja Kochal -główna księgową

Centrum Kultury „Browar B.”- odpowiedzialna za obsługę finansową zadania. Konsultację naukową badań powierzono Pani dr Lenie Tkaczyk i Pani Marcie Nowakowskiej.

Do udziału zaproszono osoby z różnych środowisk miasta. A ich celem było obok sformułowania problemu głównego i problemów cząstkowych do dalszej, pogłębionej analizy, określenie obszaru wsparcia tzn. grupy osób i/ lub miejsc szczególnie ważnych dla działań kulturalnych. Rezultaty prac w grupie warsztatowej pozwoliły określić cel badań i próbę badawczą.

Ustalono, że badania zostaną przeprowadzone na grupie ok. 1000 osób metodą sondażu diagnostycznego, głównie wśród mieszkańców Śródmieścia ze względu na lokalizację nowej siedziby Centrum i zdiagnozowane w tej dzielnicy problemy społeczne. Należy podkreślić, że dzielnicę tę zamieszkuje ok 6000 osób w wieku przedprodukcyjnym, w tym spory odsetek osób niepełnosprawnych, dla rozwoju, których właściwa oferta kulturalna może mieć istotne znaczenie. Badania właściwe zostały przeprowadzone z zastosowaniem technik: ankiety i wywiadu. W badaniach ankietowych został wykorzystany kwestionariusz skonstruowany tak, że pozwolił zebrać opinie badanej społeczności na temat dotychczasowej oferty Centrum oraz poznać potrzeby i oczekiwania mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej Centrum na przyszłość.

Uzupełnieniem badań ankietowych były wywiady grupowe dotyczące tej samej problematyki przeprowadzane podczas spotkań z reprezentantami grup społecznych mieszkańców miasta o zróżnicowanym zaangażowaniu w życie kulturalne miasta oraz wywiady fokusowe.

W okresie od 15.05.2014r. do 30.06.2014 r. przeprowadzono zaplanowanych 16 spotkań:

Kilka z nich zostało przeprowadzone w gimnazjach i szkołach ponadpodstawowych znajdujących się głównie w bezpośredniej bliskości nowej siedziby Centrum Kultury „Browar B.”:

- Zespół Szkół Chemicznych im. M. Skłodowskiej – Curie ul. Bulwary im. marsz. J. Piłsudskiego 4,
- I Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Kujawskiej ul. Mickiewicza 6,
- Zespół Szkół Technicznych ul. Ogniowa 2,
- III Liceum Ogólnokształcące im. M. Konopnickiej ul. S. Bechiego 1,
- Publiczne Gimnazjum nr 8 w Zespole Szkół nr 8 ul. Willowa 8,
- Publiczne Gimnazjum nr 9 im O. Kolberga ul. Wojska Polskiego 27,

a także na uczelniach, w tym w :

- w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej ul. 3 Maja 17,
- na Włocławskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ul. Nowomiejska 25.

Przeprowadzono też spotkania z następującymi grupami zaangażowanymi w działalność kulturalną Centrum Kultury „Browar B.”:

- rodzice dzieci uczestniczących w zajęciach artystycznych,
- rodzice dzieci niepełnosprawnych, członkowie Stowarzyszenia „Tęczowy Parasol”,
- seniorzy,
- członkowie Klubów działających na terenie Centrum Kultury „Browar B.”,
- przedstawiciele stowarzyszeń kulturalnych i środowisk artystycznych,
- młodzież uczestnicząca w zajęciach organizowanych przez Centrum.

We wszystkich grupach dyskutowano temat działalności Centrum, rozpoznawano oczekiwania i potrzeby rozmówców w zakresie uczestnictwa w inicjatywach kulturalno-społecznych na terenie miasta oraz ich potencjalnego zaangażowania w organizację niektórych z nich.

Zogniskowane wywiady fokusowe zostały przeprowadzone także w 2 grupach osób ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (osoby bezrobotne, objęte opieką MOPR) celem określenia ich zapotrzebowania na lokalne inicjatywy kulturalne oraz rozpoznania potencjalnych obszarów aktywności artystyczno- kulturalnej. Wywiady przeprowadzono z mieszkańcami dzielnic: Śródmieście i Leopoldowo.

3.1. Jak i dlaczego mieszkańcy Włocławka korzystają z oferty Centrum Kultury „Browar B.”?

Ze spotkań z młodzieżą gimnazjów i szkół ponad gimnazjalnych oraz badań ankietowych wynika, że rozmówcy nie znają oferty Centrum Kultury „Browar B.”(CKBB) i w niewielkim stopniu interesują się nią. Badani przyznali, że nie śledzą na bieżąco wydarzeń kulturalnych miasta przekonani o braku odpowiedniej oferty dla nich. Na podstawie przeprowadzonych rozmów można wnioskować, że większość młodzieży nie ma sprecyzowanych zainteresowań kulturalnych i z tego względu nie poszukuje oferty Centrum lub nie ma potrzeby spędzania swojego wolnego czasu w zorganizowanych formach kulturalnych. Liczna grupa młodzieży nie ma pasji, zainteresowań, które chciałaby rozwijać w CKBB. Małe zainteresowanie ofertą Centrum młodzież tłumaczy też brakiem czasu na rozwijanie zainteresowań, co jest spowodowane dużą ilością obowiązkowej nauki. Jedną z istotnych przeszkód wymienianych przez rozmówców jest brak jej właściwej promocji w mieście. Zwrócono także uwagę na niedogodne połączenia komunikacyjne do miejsc, w których odbywają się zajęcia imprezy kulturalne (np. brak dodatkowych połączeń MPK). Dla wielu rozmówców istotną barierą jest też kondycja finansowa rodziny - niskie zarobki. Jednak po każdym spotkaniu pojawiała się grupka osób, które chciały podyskutować na temat własnych pomysłów na projekty, które zamierzają zgłosić w Konkursie. Pozostawione po spotkaniach kontakty (mailowe i telefoniczne) posłużą do zorganizowania spotkań indywidualnych w ramach Konkursu.

Także studenci rzadko angażują się bezpośrednio w działania Centrum Kultury „Browar B.”. Wynika to głównie z tego, że wielu z nich mieszka poza Włocławkiem i większość dojeżdża na zajęcia. Są zaangażowani głównie w imprezy organizowane przez Uczelnię i na jej na terenie np. Juwenalia. Wielu studentów mając wskazać miejsca w mieście przyjazne i

nieprzyjazne działaniom kulturalnym miała trudności z ich określeniem – nie znają dobrze miasta i specyfiki określonych osiedli, miejsc we Włocławku. Z dyskusji wynikało, że część z nich nie wie, że powstała nowa instytucja kulturalna w mieście, a ponad połowa badanych nie odwiedziła jeszcze nowej siedziby Centrum i nie brała udziału w żadnej imprezie zorganizowanej przez CK "Browar B.". Nie znali także adresu strony internetowej, nie wiedzieli także o istnieniu Włocławskiego Informatora Kulturalnego. Niewielu ze studentów bierze udział w warsztatach i zajęciach organizowanych przez CKBB, chociaż na sąsiedniej ulicy mieści się klub „Zazamcze” (filia CKBB)- dawne Włocławskie Centrum Kultury. Większość „zasłaniała się” dojazdami i brakiem czasu, ale część zwróciła uwagę na brak oferty dla ich grupy wiekowej, pomimo że większość koncertów (zwykle z wejściem „otwartym” – nieodpłatnym) skierowanych do młodzieży organizowana jest w pobliżu Uczelni – we wspomnianym Klubie „Zazamcze”. W CKBB jest oferta warsztatów, w których mogliby wziąć udział: tanecznych, artystycznych, teatralnych, ale nie ma inicjatywy po stronie studentów, żeby w nich uczestniczyć.

Na spotkaniach z rodzicami dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez CK „Browar B.” dowiedzieliśmy się, że nasza oferta skierowana do dzieci spotyka się z bardzo przyjazną opinią. Rodzice stwierdzili, że dla swoich dzieci mogą w niej znaleźć wystarczający wachlarz zajęć. Brakuje jedynie zajęć dla dzieci poniżej 6 roku życia i z taką inicjatywą rodzice zgłosili chęć uczestnictwa w konkursie. Pochwalono pomysł nowego sposobu informowania o ofercie CKBB –przez Newslettera. Okazało się natomiast, że niewielu z nich korzysta z Facebooka.

Osoby uczestniczące w spotkaniach środowisk artystycznych to takie, które angażują się w życie kulturalne miasta. Są zorientowane w tym, co dzieje się w Centrum Kultury „Browar B.”, brały udział w imprezach organizowanych wcześniej przez Włocławski Ośrodek Edukacji i Promocji Kujaw oraz Włocławskie Centrum Kultury, a także Teatr Impresaryjny i inne. Regularnie uczestniczą w organizowanych na terenie miasta inicjatywach kulturotwórczych. Są także aktywne na forach internetowych, gdzie wymieniają się uwagami na temat imprez kulturalnych. Są bardzo kreatywne i zdecydowane, co do tego, czego chciłyby dla siebie w zakresie działań kulturalnych.

Na spotkaniach z udziałem członków stowarzyszeń i grup nieformalnych działających w przestrzeni kulturalnej przywołano pomysły, które dotąd nie zostały zrealizowane głównie z powodu braku funduszy oraz pojawiły się nowe, które mogłyby zostać zrealizowane dzięki

wspieraniu. Stowarzyszenia i grupy mogłyby rozwinąć swą działalność w oparciu o stałą współpracę z Centrum Kultury „Browar B.” i cykliczne inicjatywy, które są z sukcesem podejmowane od lat. Padły także propozycje nowych, wspólnych działań, które powstały dzięki możliwościom, jakie daje nowa infrastruktura Centrum.

Osoby zaangażowane w pomoc niepełnosprawnym uczestniczące w spotkaniu to takie, które angażują się w życie kulturalne miasta, ale na tyle, na ile pozwala im sytuacja- opieka nad dziećmi. Są raczej zorientowane w tym, co dzieje się w Centrum Kultury „Browar B.”, brały udział w imprezach organizowanych wcześniej przez Włocławski Ośrodek Edukacji i Promocji Kujaw oraz Włocławskie Centrum Kultury. Zwróciły uwagę na brak oferty zajęć kierowanych do dzieci o większym stopniu niepełnosprawności z powodu braku wykwalifikowanej kadry i opiekunów.

Seniorzy, którzy uczestniczyli w spotkaniach to ludzie „młodzi duchem” i zaangażowani w różnego rodzaju działalności, w tym w działalność kulturalną. Uczestniczą w działaniach Centrum będąc członkami Klubów Seniora, biorący udział w zajęciach dla seniorów, tańcząc i śpiewając w zespołach i chórach. Nie narzekają na brak pasji, pomysłów i sił. Doskwiera im jedynie brak wspólnych działań z młodszymi grupami wiekowymi - brak oferty tego typu działań w mieście. Są zainteresowani także miejscem na organizowanie imprez i występów we współpracy z Centrum.

W opinii mieszkańców Śródmieścia- uczestników badań ankietowych oraz wywiadów fokusowych, na których koncentrowało się badanie, Włocławek pod względem odbywających się tu imprez kulturalnych nie ma wiele do zaoferowania: *We Włocławku u nas w ogóle nie jest nic organizowane!* Mieszkańcy Śródmieścia wspominali przeszłość miasta, która ich zdaniem obfitowała w różnego rodzaju okazje do miłego spędzenia czasu wolnego: *Kiedyś były takie spotkania dla mieszkańców, w parku, w kawiarni kawę się piło, rozmawiało, a wieczorami potańcówki były. Nieodpłatne oczywiście. Były piękne mostki, wszyscy się bawili, dzieci rodzice, starzy i młodzi, kultura była, nie subkultura, tylko kultura rzeczywiście. Bo teraz to tylko program wszystkich tych imprez to jest dla młodych, a dla mnie czy dla tego pana to już nic ciekawego nie ma! Kiedyś to dzieci spotykały się w parku, bawiły się razem, integracja była! No przecież tyle lat mieszkam to wiem, co się działo!* W grupie ankietowanych mieszkańców Włocławka 72, 1% stanowiły osoby ze Śródmieścia, a mniej niż połowa z nich deklarowała korzystanie z oferty Centrum (nie częściej niż raz na kwartał lub raz na rok). Najwyżej oceniania jest przez nich działalność klubów osiedlowych. Korzystają z

zajęć oferowanych przez kluby głównie ze względu na ciekawy sposób spędzania wolnego czasu, możliwość rozwijania zainteresowań oraz poznania nowych ludzi. O ofercie Centrum ankietowani dowiadują się głównie z Internetu, jednak stosunkowo mała liczba badanych deklaruje odwiedzanie strony internetowej nowej instytucji. Zwracali uwagę na trudności z wyszukaniem informacji o odbywających się w mieście przedsięwzięciach kulturalnych: *Bo jeśli ktoś myśli, że wszystkiego się ludzie dowiadują przez Internet, to jest w dużym błędzie! Dlatego muszą być te afisze! (...) Jeśli chodzi o mnie czy o moich znajomych, to np. o Dniach Włocławka dowiadaliśmy się właśnie z plakatów rozwieszonych w mieście i stamtąd wiedzieliśmy, co będzie, jakie imprezy, a nie szukać gdzie ten, jeden na całe miasto, informator jest.* Za najciekawsze przedsięwzięcia organizowane przez Centrum, a co się z tym wiąże najczęściej odwiedzane, uznali oni bezpłatne imprezy masowe organizowane w plenerze.

3.2. Jakie są potrzeby, możliwości i oczekiwania społeczności lokalnej w zakresie rozwoju kultury?

Większość ankietowanych mieszkańców Włocławka (z czego ponad 70% to mieszkańcy Śródmieścia) preferuje oglądanie filmów w TV i na DVD w czasie wolnym. Przeznaczają oni niewielkie środki finansowe w skali miesiąca na książki, płyty z muzyką, filmem, udział w zajęciach artystycznych, koncertach, czy wyjazd do kina. Ich potrzeby kulturalne nie są wyszukane, oscylują głównie wokół różnorodnych aktywności artystycznych i sportowych.

Uczniowie i studenci określili zapotrzebowanie na takie imprezy kulturalne, jak: koncerty (w tym plenerowe), spotkania autorskie, wieczorki poetyckie, spotkania z ciekawymi ludźmi, festiwale, turnieje gier, występy teatralne, akcje charytatywne, karaoke, premiery filmowe i książkowe, taniec towarzyski dla starszej młodzieży, imprezy tylko dla młodzieży, spotkania zapoznawcze dla młodzieży. Na podkreślenie zasługuje fakt, że większość wymienionych form jest realizowana przez Centrum, o czym młodzi ludzie nie wiedzieli.

Młodzież uczestnicząca w zajęciach organizowanych przez Centrum na terenie klubów osiedlowych postulowała poszerzenie oferty działań, CKBB o zajęcia: multimedialne,

fotograficzne i językowe. Wśród niecodziennych życzeń znalazła się nauka języka japońskiego oraz warsztaty DJ-ingu.

Rodzice dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez Centrum preferują zajęcia, w których mogą uczestniczyć razem z dziećmi. Nie bez znaczenia dla nich jest miejsce realizacji zajęć rozwijających zainteresowania dzieci, ich zdaniem powinny odbywać się one w klubach osiedlowych, ze względu na małą odległość od miejsca zamieszkania.

Przedstawiciele środowisk artystycznych wykazali się dużą inwencją twórczą w zakresie generowania pomysłów na rozbudowanie oferty Centrum we współpracy z nimi, biorąc pod uwagę nowe możliwości wynikające z nowoczesnej infrastruktury budynku. Podkreślano konieczność współdziałania różnych środowisk w realizacji różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych.

Rodzice dzieci niepełnosprawnych zwrócili uwagę na brak oferty zajęć kierowanych do dzieci o większym stopniu niepełnosprawności. Proponowali uruchomienie zajęć, w których dzieci mogłyby brać udział razem z opiekunami lub rodzicami. Postulowali nawiązanie ścisłej współpracy z CK „Browar B.” przy organizowaniu imprez, dzięki, którym zbierają fundusze na pomoc dla swoich podopiecznych.

Wyrazili też chęć nawiązania ścisłej współpracy z CKBB w zakresie takich form, które spowodują zmianę stereotypowego myślenia na temat osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej. Są też zainteresowani udziałem w warsztatach rękodzielniczych, ponieważ umiejętności te pozwolą im na pozyskiwanie funduszy ze sprzedaży wyrobów.

Seniorzy czynnie zaangażowani w różnorodne przedsięwzięcia kulturalne oferowane przez Centrum i Uniwersytet Trzeciego Wieku deklarowali kontynuowanie udziału w nich i zgłosili zapotrzebowanie na formy umożliwiające im działania kulturalne we współpracy z młodszym pokoleniem.

Zauważono też, że w ofercie Centrum brakuje przedsięwzięć adresowanych do kobiet po czterdziestym roku życia, które należą do osób kreatywnych i mają duży potencjał kulturotwórczy.

Wypowiadając się w czasie wywiadów fokusowych na temat swoich możliwości kulturotwórczych mieszkańcy Śródmieścia zwracali głównie uwagę na swoją bezradność. Zaczynając od polityki miasta, gdzie w opinii badanych wpływ ten jest *zaden*, ponieważ *nas*

nikt nie słucha. Odpowiadając na pytanie o to, czy badani biorą udział w wyborach deklarowali, że *oczywiście, że tak, ale czy coś to zmieni? Nic się nie zmieni.* Zwracano także uwagę na to, że osoby, które zdaniem badanych mogłyby doprowadzić do pożądanych przez badanych zmian w mieście nie wygrywają wyborów, przez co sytuacja pozostaje taka, jaka jest: *Nie mogę powiedzieć, że ludzi, których wybieram to są „moi” ludzie. Akurat wybierają zawsze kogoś innego niż ja. Ja nie jestem temu winny.*

Warto zauważyć, że mieszkańcy uboższych dzielnic Włocławka, uczestniczący w wywiadzie, wskazywali jednak jako główną przeszkodę brak pieniędzy: *No ja powiem tak, że np. są jakiegokolwiek ogłoszenia np. Dni Włocławka to mnie to interesuje, kto będzie grał, co będzie można robić i jakie będą atrakcje dla dzieci, i ile to będzie kosztować. No w większości wypadków jest tak, że większość rodziców nie jeździ. Po prostu nie mają pieniędzy, bo taka zjeżdżalnia za 5 min dla dzieciaka kosztuje 10 złotych, to rodziców na to nie stać.*

Mimo dostrzeganych przez siebie trudności (głównie finansowych), mieszkańcy Śródmieścia, którzy wzięli udział w badaniu próbują się organizować. Podkreślano tutaj głównie duże znaczenie jednostek, do koordynacji działań: *Gdyby był jakiś projekt na pewno by się znaleźli chętni, ale trzeba wyszczególnić tych, którym naprawdę się chce. Pomoc pań opiekunek jest tutaj po prostu nieoceniona. Ludzie nie są zwykle tak skorzy do pomocy w organizacji imprez.* Z wypowiedzi mieszkańców dzielnicy Leopoldowo wynika, że koncentrują się oni na działaniach mających rozwiązać problemy dnia codziennego (jak np. opieka nad dziećmi w trakcie wakacji) niż na organizacji imprez stricte kulturalnych. (...) *Jeżeli chodzi o organizacje, próbujemy się zorganizować w każdej jednej sytuacji, próbujemy znaleźć osoby, które będą odpowiedzialne za takie rzeczy jak Dzień Matki, Dzień Dziecka. ...Wszystko tutaj chodzi o finanse...* Oprócz wspomnianych problemów z pozyskaniem środków finansowych badani narzekali także na brak zainteresowania ze strony różnego rodzaju instytucji czy organizacji innych niż – zaangażowany w sprawy mieszkańców Leopoldowa – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie: *Nie...Nikt nie pomaga, tutaj mało, kto jest zainteresowany. Przyjechali kiedyś tutaj z Gdańska ludzie, wręcz byli zachwyceni tym, co my tutaj robimy, pan powiedział, żebyśmy pismo wysłali i oni nam pomogą, ale my się nie odważyliśmy. O pomoc prosić jakieś instytucje to ciężko, ja jakbym mogła to napisałabym transparent „Przyjeździe i zobaczcie”.*

4. NOWA FORMUŁA FUNKCJONOWANIA CENTRUM KULTURY „BROWAR B” WE WŁOCŁAWKU

Dla określenia nowej formuły funkcjonowania Centrum konieczne było uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- Jakie grupy społeczne powinny być szczególnie objęte wsparciem przez Centrum w postaci oferty im deklarowanej?
- Które dzielnice we Włocławku są postrzegane przez społeczność Włocławka, jako nieprzyjazne dla rozwoju kultury tzn. zaniedbane kulturowo?

4.1 Jakie grupy społeczne powinny być szczególnie objęte wsparciem przez Centrum w postaci oferty im deklarowanej?

Z przeprowadzonego sondażu oraz z doświadczeń pracowników Centrum wynika, że szczególnym wsparciem należy objąć młodzież, która jest obecna w dotychczasowych działaniach, ale oferta przygotowywana dla niej opiera się głównie na uczestnictwie grupowym. Wynika to w dużej mierze z trudności związanych z zachęceniem młodych ludzi do podejmowania działań kulturalnych w sposób indywidualny.

Zauważono też, że grupą, którą trudno zaangażować w działania są studenci. Ich inicjatywy są zazwyczaj indywidualne i związane np. z prowadzeniem warsztatów, głównie tanecznych. Z wywiadów wynika, że w małym stopniu korzystają oni z oferty kulturalnej Centrum, zaś grupowe inicjatywy studenckie są rzadkością. Studenci w większości mieszkają na terenie miasta bądź okolicznych miasteczek i wiosek i zwykle po zajęciach udają się do domów, rzadko do internatu. Grupa ta jest w związku z tym jest słabo zintegrowana.

Aby wykorzystać potencjał kulturotwórczy opisywanych grup należy podjąć działania nakierowane na rozbudzanie zainteresowań młodych mieszkańców miasta na przykład poprzez planowanie oferty CKBB we współpracy ze szkołami/uczelniami. Takie rozwiązanie pozwoli lepiej odpowiadać na faktyczne potrzeby odbiorców. Potrzebni są animatorzy, których zadaniem będzie rozbudzanie potrzeb kulturalnych młodzieży, ukierunkowanie działań i pomoc w zorganizowaniu się przy ich realizacji. Należy także przemyśleć kanały promocji oferty skierowanej do tych grup.

Grupą, która powinna być bardziej obecną w działaniach włocławskich instytucji kultury, a wskazywaną przez ankietowanych, jako godną wsparcia są rodziny, zwłaszcza te ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. W działalności Centrum konieczna jest kompleksowa oferta dla rodzin, zwłaszcza tych ze specyficznymi potrzebami. W związku z lokalizacją nowej siedziby Centrum Kultury i z zadaniami, jakie ma pełnić, zwłaszcza „Moja piwnica” należy podjąć działania zmierzające w tym kierunku. Warto wspomóc organizowanie inicjatyw lokalnych uwzględniających potrzeby tych osób. Przy czym należy wykorzystać zaobserwowaną podczas wywiadów w tych środowiskach naturalną tendencję do tworzenia się małych kręgów powiązań, szczególnie wśród kobiet, które mogą stanowić grupy inicjatywne.

Z przeprowadzonego sondażu wynika też, że konieczne jest wspieranie grupy osób dorosłych zaangażowanych w życie kulturalne miasta, poprzez kontynuowanie rozpoczętych działań, poszerzanie oferty zgodnie z ich oczekiwaniami. Warto wykorzystywać ich potencjał kulturotwórczy w planowaniu oferty Centrum.

Oferta powinna być także poszerzona m.in. o zajęcia adresowane do dzieci niepełnosprawnych oraz warsztaty dla ich rodziców pozwalające nabyć im nowe umiejętności przydatne przy wychowywaniu niepełnosprawnych podopiecznych, pozyskiwaniu funduszy dla nich.

W procesie konstruowania oferty kulturalnej Centrum warto uwzględniać propozycje przedstawicieli środowisk artystycznych działających we Włocławku.

Mimo współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku i funkcjonowaniu na terenie Centrum Kultury Klubów Seniora i Zespołu Folklorystycznego, w którym seniorzy grają, śpiewają i tańczą zdecydowanie w zbyt małym stopniu wykorzystywany jest ich potencjał kulturotwórczy. Osoby po 60 roku życia chętnie uczestniczą w przygotowywanych przez Centrum warsztatach i licznie spotykają się w klubach seniora, lecz bardzo rzadko wychodzą poza swoje towarzystwo i przejawiają własne inicjatywy. W nowej formule funkcjonowania Centrum nie może zabraknąć miejsca dla tej grupy społecznej, która jest zainteresowana kontynuowaniem dotychczasowych działań i podejmowaniem nowych we współpracy z młodymi na zasadzie łączenia pokoleń. Z pewnością miałyby to również korzystny wpływ na podwyższenie ich poczucia własnej wartości oraz wzbogaciłyby ofertę CKBB o nowe formy.

4.2 Które dzielnice we Włocławku są postrzegane przez społeczność Włocławka, jako nieprzyjazne dla rozwoju kultury tzn. zaniedbane kulturowo?

Zdecydowana większość badanych mieszkańców Włocławka wskazała dzielnicę Zazamcze jako najbardziej przyjazną rozwojowi kultury. Wybór ten prawdopodobnie wynika z tego, że przez wiele lat na Zazamczu działał główny ośrodek kulturalny w mieście: Włocławskie Centrum Kultury. Uznanie dzielnicy Śródmieście, w której zlokalizowana jest nowa siedziba Centrum, jako nieprzyjaznej dla rozwoju kultury przez ponad połowę ankietowanych świadczy o potrzebie podjęcia stosownych działań zmieniających postrzeganie tej dzielnicy w odbiorze społecznym.

Nowa formuła funkcjonowania Centrum Kultury „Browar B.” powinna być prowadzona poprzez partycypację społeczną. Istotną misją Centrum winno być zrzeszanie przedstawicieli różnych dzielnic i środowisk wokół wspólnych przedsięwzięć kulturalnych. Mając powyższe na uwadze oferta Centrum powinna być poszerzana o nowatorskie rozwiązania zgodnie z monitorowanymi na bieżąco potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców. Konieczne jest także zwiększenie mobilności działań kulturalnych na terenie Włocławka, tak, aby objąć jak najszerszy obszar miasta, a także podjęcie próby zmiany sposobu postrzegania przez mieszkańców niektórych dzielnic.

Rekomendacje wynikające z badań, a ważne dla przyszłej działalności instytucji oraz projektu:

- 1) Należy podjąć działania nakierowane na rozbudzanie zainteresowań młodych mieszkańców miasta na przykład poprzez planowanie oferty CKBB we współpracy ze szkołami/uczelniami, co pozwoli lepiej odpowiadać na faktyczne potrzeby odbiorców.
- 2) Warto zastosować innowacyjne formy promocji oferty CKBB tak, aby dotrzeć do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz do studentów, ponieważ jest to bardzo liczna grupa o dużym potencjale kulturotwórczym.
- 3) Potrzebni są animatorzy, których zadaniem będzie rozbudzanie potrzeb kulturalnych młodzieży, ukierunkowanie działań i pomoc w zorganizowaniu się przy ich realizacji.
- 4) Należy organizować jak największą liczbę imprez skierowanych do jak największej liczby mieszkańców, do różnorodnych grup wiekowych (rodzin).
- 5) W procesie konstruowania oferty kulturalnej Centrum winno uwzględniać propozycje przedstawicieli środowisk artystycznych działających we Włocławku
- 6) Konieczne jest wspieranie grupy osób dorosłych zaangażowanych w życie kulturalne miasta, poprzez kontynuowanie rozpoczętych działań, poszerzanie oferty, zgodnie z ich oczekiwaniami. Warto wykorzystywać ich potencjał kulturotwórczy w planowaniu oferty Centrum.
- 7) Oferta Centrum powinna być poszerzona o zajęcia adresowane do dzieci niepełnosprawnych oraz warsztaty dla ich rodziców pozwalające nabyć im nowe umiejętności przydatne przy wychowywaniu niepełnosprawnych podopiecznych, pozyskiwaniu funduszy dla nich, a także oderwać się od trudów dnia codziennego.
- 8) Konieczne są też innowacyjne formy promocji pozwalające dotrzeć z ofertą szczególnie do osób wysokim potencjale kulturotwórczym, jak również do rodzin ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 9) Istotną misją Centrum powinno być zrzeszanie przedstawicieli różnych środowisk wokół wspólnych przedsięwzięć kulturalnych realizowanych w ramach różnych projektów.

PODSUMOWANIE

Centrum Kultury „Browar B.”, jako nowa instytucja, powstała z połączenia miejskich instytucji kulturalnych ma przed sobą nowe zadanie: połączenia wszystkich aktywności dotychczas funkcjonujących instytucji i stworzenia miejsca integracji społecznej, którego celem będzie aktywność kulturalna i rewitalizacja społeczna zdegradowanych dzielnic miasta, głównie Śródmieścia, gdzie jest zlokalizowana nowa siedziba CK „Browar B.”. Utworzenie nowej instytucji i usytuowanie jej w określonym miejscu nie jest przypadkowe. Umieszczenie jej w centrum miasta, w zdegradowanej społecznie dzielnicy sprawia, że będzie ona pełnić dodatkowo potrzebne funkcje społeczne będąc alternatywą dla niepożądanych społecznie zachowań. Obiekty Centrum zostały tak zaprojektowane, aby służyły integracji jak najszerszej liczbie środowisk i rozwijały różnorodne aktywności kulturalno -edukacyjne. Są one przystosowane do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a zarazem wyposażone w miejsca kameralne -dla ludzi młodych i kreatywnych.

Szczególne wsparcie należy skierować do młodzieży, jako głównego odbiorcy działań Centrum, zwłaszcza wychowującej się w środowisku zagrożonym „wykluczeniem społecznym”. Ważne jest także podejmowanie działań angażujących jak największą liczbę uczestników, w różnym wieku jednocześnie oraz takie, które projekty „łączą pokolenia”: rodziny.

W załączeniu cząstkowe wyniki badań ankietowych.